

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LXIX. Per ingressum religionis non extinguí pensiones nisi sequuta professione. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

CAPVT LXIX.

ARGVMENTVM.

PER ingressum Religionis non extingui pensiones, nisi secuta professione: Nouitios pendente nouitiatus anno, pensiones retinere, & consequi posse; imò & post annum, si nouitiatus prorogetur, prout in Societate Iesu, in qua prorogatur ad secundum annum & in qua ante vota biennij fieri debet renunciatio, ex illius Ordinis constitutionibus. Anno nouitiatus ex decretis Superiorum abbreviato, extinguuntur etiam pensiones Nouitiorum, & fructus percepti, illis restituendi sunt, ad quos bona Professi deuoluuntur. Etiam per tacitam professionem pensiones extingui; quæ tamen tacita professio non admittitur in Gallia: Acligiosi Melitenses vtrùm per professionem pensiones amittant; sicut & alij Religiosi? An, & quando beneficia illius Ordinis sint manualia? Et de istis pensionibus notabilia quædam proponuntur, huic Ordini specialia.

SVMMARIVM.

- 1 Tempore nouitiatus non vacant beneficia, sed prouidendum est interim vt seruitium Ecclesiæ fiat.
- 2 Nouitius pendente nouitiatu, potest resignare beneficium suum.
- 3 Nouitij Iesuitarum eodem iure censentur, pendente nouitiatu, sicut Nouiti aliarum Religionum, in his qua concernunt pensiones.
- 4 Nouiti dictæ Societatis obligantur ad resignationem suorum beneficiorum antequam emittant vota biennij.
- 5 Nouitiorum Societatis pensiones vacant post emissam vota biennij, & num.
- 6 Constitutio generaliter loquens de quibuscunque beneficiis extenditur ad pensiones.
- 7 Pensiones per professionem extingui nemo dubitat.
- 8 Eodem modo vacant pensiones in Societate Iesu, quo in beneficiis.
- 9 Nouito exeunti fructus ex pensionibus decursi sunt restituendi.
- 10 Reuocatur sententia existimantium pensiones Nouitij vacare ante professionem.
- 11 Donationes factæ Societati, vtrùm exeunti post vota biennij, ex Superiorum licentia, donanti restituenda sint? quæstio est dubia.
- 12 Nouitiatus annus per aliquot menses prorogari potest.
- 13 Tempus prorogatum eandem sortitur naturam quam principale.
- 14 Explicatur text. in cap. beneficium, de Regularibus, in 6.
- 15 Pensiones vacat per professionem quâuis annus nouitiatus ex permissione Superiorum fuerit coarctatus.
- 16 Ampliantur supradicta, vt locum habeant tam in maioribus quam in minoribus beneficiis.
- 17 Quomodo provideatur in beneficiis continuam residentiam requirentibus, durante nouitiatu.
- 18 Non sunt prouisiones de beneficiis vacaturis per ingressum Religionis, donec professio facta fuerit.
- 19 Reuocatur opinio Rebuffi existimantis pensionem acquiri monasterio post professionem.
- 20 Nouitius ex dispensatione Pontificia pensiones obtinere potest post professionem.
- 21 Per professionem tacitam, quis verus Religiosus efficitur.
- 22 Pensiones vt per tacitam professionem extinguantur qua conditiones requirantur.
- 23 Quid Concilium Tridentinum statuât circa tacitas professiones.
- 24 Si pensio fuerit assignata pro seruitio temporali, cuius capax est Religiosus, illa non amittitur per professionem.
- 25 Pensio non amittitur per professionem si constet talem fuisse Pontificis mentem.
- 26 Pensio Professi sub quibus clausulis & conditionibus assignetur.
- 27 Religiosi Melitenses supponuntur quoad pensiones iisdem regulis, quibus alij Religiosi.
- 28 Equites Melitenses tria substantialia Religiosorum vota emittunt.
- 29 Beneficia omnia Melitensium sunt manualia.
- 30 Equites Melitenses non sunt capaces deferendi Nomen & Arma Domus.
- 31 Beneficia manualia Papa conferre potest ad vitam.
- 32 In Gallia possidens beneficium manuale, illo sine causa priuari non potest.
- 33 Si Papa narratum fuerit impetrament pensionem esse Militem Melitensem, tacite dispensatus cæsetur.
- 34 Pensio Melitensis non est soluenda primo anno vacationis beneficii.

IN primis notandum est, dum nos agimus de pensione, non comprehendi in hoc tractatu Nouitios, qui ante solemnem professionem emissam, non amittunt pensiones, nec illarum sicut incapaces, quia sicut per ingressum in Monasterium non vacant beneficia, donec secuta fuerit professio, de qua textus est expressus, in cap. benef. de Regul. in 6. vbi dicitur, quod beneficium illius, qui Religionem ingreditur, non est intra annum probationis alicui conferendum, nisi ad id expressus illius accedat consensus; sed interim eidem beneficio per alterum inferuire debet, assignata sibi congrua de illius prouentibus portione. Ex quo textu colligitur etiam liberum esse Nouitio, pendente probationis anno, beneficium in fauorem alterius resignare, in illis verbis, nisi ad id Nouitij accedat assensus. Quod etiã probatur per textum in cap. ex trm. de renunc. Et ratio est, ne difficilior reddatur Nouitio facultas redeundi ad seculum, & ne ipse beneficio spoliatus cogatur in Monasterio quasi inuitus remanere.

Notandum secundò, idem dicendum esse de Nouitiis Societatis Iesv, durante toto biennio probationis; quia Concilium Tridentinum sess. 21. de Regul. cap. 16. confirmat institutum illius Societatis, quod biennium ad Nouitiatum præscribit; quare cum ex iuris concessione Nouitiatus prorogetur, prorogari quoque censetur tempus renunciandi beneficia, quod Nouitiis à iure conceditur ita Sanch. in præcept. Decal. lib. 7. cap. 4. num. 7.

Et ad euitanda controuersia, vtrum qui in dicta Societate vota biennij emisserunt, ante solemnem professionem possint beneficia & pensiones retinere, statutum fuit in Cõgregatione quinta generali eiusdem Societatis, vt qui ante ingressum Societatis beneficia obtineret, finito probationis biennio, priusquàm vota simplicia Scholasticorum emittat, illa resignent, non obstante

Tract. de Pension. Eccles. Cap. LXIX. 177

obstante canone primæ Congregationis; vt testis est Sanch. dicto lib. 7. cap. 4. num. 7.

- 5 Et sicut Nouitij beneficia non vacant ante professionem, sed vacant postquam illa secuta fuit, ita idem de pensionibus statuendum est, vt testatur Sanch. lib. 7. cap. 4. n. 13. † Quia text. in dicto cap. beneficium, de Regul. in 6. loquitur de quibuscumque beneficiis: quo casu appellatione Beneficij, veniunt pensiones: Gig. de pension. q. 19. num. 1. Et quia quoad extinctionem, quæ est Ecclesiæ fauorabilis, cū per illā Ecclesiā libertatem acquirat, pensio eodem iure censenda est, quo beneficia; secuta autē professione, pensio non potest subsistere in persona Monachi, quia proprium habere non potest, nec ad Monasterium transire sine Pontificis dispensatione. †
- 7 Eandemque sententiam, quod pensiones extinctæ censentur, per professionem in Religione, probant Anton. de Marin. quodid. resol. lib. 1. resol. 60. n. 19. Gig. q. 99. num. 12. de pension. quia Religiosus mortuus est mundo. † In dicta autem Societate Iesv, eodem tempore vacabunt pensiones quo & beneficia, Sanchez dicto lib. 7. capite 4. num. 13. in fine. † Fructus autem beneficij, vel pensionis restituendi sunt Nouitio exeunti tanquam ad ipsum iure proprio spectantes; si autem professio fuerit subsequuta, fructus illi ad successores Religiosi spectant, in quorum fauorem ipse disposuerit; Monasterium verò successionis incapax non admittitur ad hos fructus. In summa de istis fructibus iudicandum est eodem modo, quo de reliquis Nouitij bonis: ita etiam dicit Lezan. in summ. quest. Regul. lib. 2. cap. 2. num. 21.
- 10 Ideo cauendum est ab Emanuele Roderic. qui in suis question. Regul. tom. 1. quest. 37. num. 1. in fine, dixit pensionem vacare ante professionem: quia contrarium verius est; quod fateretur Hieron. Roderic. in quest. Regularib. resol. 15. num. 71. tum propter rationes allatas à Sanchez, tum etiam quia ratio, quæ Concilium Tridentinum sess. 21. de Regul. motum fuit ad decernendū, Nouitio omnia bona restituenda esse, etia hoc casu militat, nempe ne difficilior reddatur Nouitij ad sæculum reditus.
- 11 Quæ ratio locum non habet in Religiosis Societatis Iesv, post vota biennij emissā, cū non ipsis liceat liberè ad sæculum redire; & ideò donationes factas per Religiosum, ipso exeunte, non restitui, sed apud Domum Regularem Societatis manere, dixere Molin. de iust. & iure, d. sp. 139. column. 3. versic. illi, & column. 4. versic. Nouitij: Suarez de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 14. num. 31. Sanchez in præcepta Decalog. tom. 2. lib. 7. cap. 1. quest. ultima à num. 31. vsque ad 35. quamuis illorum sententiam pluribus rationibus impugnet Anton. de Marin. lib. 2. resol. cap. 105. num. 6. & multis sequentibus, quod non decido, ne tam Illustrissimæ Societatis iura subuertere videar, quam summo prosequor honore: videri poterunt rationes apud Eundem de Mar. copiosè deductæ, & examinari, si casus occurrat.
- 12 Notandum tertio, quod diximus de pensione non amittenda tempore Nouitatus, eodem modo locum habere si tempus Nouitatus fuerit prorogatum ad aliquot menses; † prout fieri potest: ex Sanch. in præcept. Decal. lib. 5. cap. 4. n. 21. Mirand. in manuali Pralat. Regul. tom. 1. quest. 25. art. 11. cum pluribus alijs, quos citat & sequitur Barb. de iure Ecclesiast. vniuers. lib. 1. cap. 42. num. 230. quia tempus prorogatum eandem sortitur naturam, quam tempus principale. † Et verba in dicto cap. beneficium, de Regul. in 6. in quibus fit mentio anni, censentur appposita gratia frequentioris vsus; ideò non re-
- Sanleger. de Pensionib.

stringunt legem, nec impediunt quominus ad similes casus extendatur: Gloss. in l. 2. in verbo, Indici, C. de his qui ad Eccles. confugiunt, & l. unica, versic. sponsus, C. de raptu virg. Rebuff. in tract. nominat. quest. 5. num. 25.

Præterea quia sicut anno coarctato, prout ante Concilij constitutionem permillum erat, iuxta cap. ad Apostolicam, de Regul. ita si hodie ex concessione Pontificis Summi, annus Nouitatus coarctetur (prout fit aliquando) beneficia vacant à die professionis, ob claram dispositionem dicti cap. beneficium: idem dicendum est in anno prorogato: quia Concilium potius considerauit tempus professionis, quàm se restringere voluerit ad lapsum anni; & per hanc rationem, & alias, concludit ita Sanch. in præcept. Decalog. lib. 7. cap. 4. num. 6. † Sed idem Author loco cit. n. 3. dicit prædicta locum habere tam in maioribus, quàm in minoribus beneficijs, quia vtrouque eadem ratio militat: ne videlicet si Nouitium egredi contingat, prout illi permillum est, suo beneficio maneat spoliatus: & allegatur Gig. de pension. quest. 57. num. 5.

Notandum quarto, dubitari posse, quid dicendum sit de beneficio continuam residentiam requirente, veluti si in fundatione cautum sit, vt absente Capellano certo tempore, beneficium vacet: Et in hac questione respondet ibidem Sanch. num. 4. non propterea beneficium amitti, quia voluntas eorum qui fundarunt præsumitur conformari ad ius commune, vt tradunt communiter DD. in l. heredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. maxime quia in dubio fauendum est Religioni.

Et hac de causa facta est Regula Cancellariæ 45. qua cauetur, non esse concedendas Literas super beneficijs vacaturis per ingressum Religionis, nisi professio præcesserit datam desuper petitionis: quæ Regula hodie est quadragesima sexta inter Regulas sanctissimi Domini N. Alexandri Papæ VII. nunc feliciter regnantis.

Non est igitur insistendum in opinione Rebuff. in tractat. de pacific. possess. in ultima conclusionem numero 257. existimantis pensionem non extinguī per ingressum in Monasterium, sed ipsi Monasterio acquiri durante vita Monachi, quia Religiosus retinet actus naturales; & ideò Monasterio pensionem acquiri durante vita Monachi, vt conuertatur in eius alimenta. Contrarium enim verius esse supra ostendimus: vt tradit Gig. de pens. quest. 57. Rota in Cesenat pensionis 24. Januar. 1594. coram Gispio, quam citat & sequitur Cokier ad reg. 45. Cancell. num. 6. † Quamuis negari non possit, quin ex dispensatione Pontificia Nouitius post professionem pensionis obtinere possit, vt dicit Gigas dicta quest. 57. n. 7. in fine. Et propterea propter dispensationis possibilitatem, exceptio extinctionis per professionem non impedit manutentionem in exactione pensionis, donec super illa exceptione fuerit iudicatum, vt fuit dictum apud Verall. decis. 22 §. part. 2.

Quæres vtrum per professionem tacitam beneficia & pensiones vacent? Respondetur eandem esse vim expressæ, & tacitæ professionis; quia per vtramque quis verus Religiosus efficitur, & Monasterio obligatur, etiam post Concilium Tridentinum, vt notat Honded. consil. 78. num. 21. & 22. volum. 2. † Et per consequens sicut per expressam, ita & per tacitam professionem vacant beneficia, & extinguuntur pensiones professi, dummodo tamen in tacita professione inducenda, concurrant requisita collecta per Barbosa in

- tract. de iure Eccles. vniuers. dicto cap. 42. lib. 1. n. 157. & sequent.* Primum est, ut habitum deferens illum suscepit coram Superiore & aliis omnibus Religiosis simul: secundum, ut habitus susceptus deferatur intra ipsum Monasterium. Tertium, ut sciat deferens sic habitum, & actus Religiosis competentes ad solos professos pertinere. Quartum, ut isti actus fiant animo emittendi professionem: quæ omnia requisita recenset Sperell. *decis. 161. n. 42.* quibus addit quintum, videlicet, ut sic professus sextumdecimum suæ ætatis annum expleuerit.
- 23 Neque tacitas istas professiones reiecit Concil. Trident. imò & illis fauet, dum declarat post lapsum quinquennij neminem ad professionis nullitatem agentem audiendum esse, ut declarat Merlin. *decis. numero 9. & sequentibus.* Quid autem dicendum sit quando habitus Professorum est ab habitu Nouitiorum distinctus? docet Barbos. *dicto 1. lib. cap. 42. num. 161. & sequent.*
- 24 Notandum porro est quintò, supradicta locum habere dum agitur de pensionibus datis titulo spirituali: quia si ageretur de pensionibus assignatis pro aliquo seruitio temporali, cuius capax esset Religiosus, non censerentur esse extinctæ per professionem, veluti si pro pulsandis campanis vel organis, aut alia re simili; ad instar matrimonij, quo per verba de præfenti celebrato, pensio non amittitur, si in stipendium fuerit assignata: Rota *decis. 1079. part. 3. lib. 3. diuers. Sanch. lib. 7. de matrimon. disput. 44. num. 3. & 4.*
- 25 Notandum etiam quod pensio non extinguitur per professionem, si constet talem fuisse mentem Summi Pontificis: Mantic. *decis. 103. n. 7. Caccial. de pension. quest. 30. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 44. num. 7.*
- 26 Notandum septimò quod quando Summus Pontifex concedit retentionem pensionis post professionem, solet illam concedere in administrationem, & sub potestate sui Superioris & sub hac forma: *Et de reservatione pensionis prædictæ in administrationem pro dicto Oratore ad usus Religiosos tantum, ita ut eius Superiori quandocumque, & quotiescumque ab eo requisitus fuerit, rationem administrationis huiusmodi reddere teneatur.*
- 27 Notandum octauò, quod dum de Religiosis loquimur, comprehenduntur Religiosi Ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, nisi ad id fuerint expressè dispensati; non obstantibus adductis per Sanchez in *Decal. lib. 7. cap. 29. num. 103.* quia in contrarium est usus Curie Romanæ, ut probatur ex traditis per Conrad. in *praxi dispensation. dicto lib. 7. cap. 1. n. 37.* vbi dicit fuisse alias dispensatum cum quodam Milite S. Iacobi, ut pensionem ad certam summam ascendentem sibi referuare posset, dummodo legitima interuenisset dispensatio. † Et ratio est, quia isti Equites Melitenses sunt vere & propriè Religiosi, cum emittant tria vota substantialia, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ. Rota apud Gregor. *decis. 109. num. 1. & 2. & in Additione.* † Vbi propterea dicitur, omnia apud istos Milites beneficia esse manualia, & ad nutum Magni Magistri amouibilia: Mohedan. *decis. 10. de causa possess. & propriet.* vbi dicitur, quod isti non habent velle, nec nolle: & sunt feudi incapaces. † Et in effectu Doctores existimant illos non esse capaces conseruandi Nomen & Arma familiæ: Barry de *success. lib. 17. titulo de condit. ferendi nomen, num. 11.* post Papon. *lib. 1. tit. 10. arreso 7. Castill. lib. 3. controuers. cap. 12. num. 54.* † Sed tamen per plures Summos Pontifices, horum beneficiorum concessionem, etiam per resignationem se vidisse testatur Add. ad Paris. *lib. 2. quest. 1. num. 5. & 8.* vbi dicit hoc casu non posse huiusmodi beneficia auocari per inferiores, quamuis ex eorum natura manualia sint, si Summus Pontifex illa uti perpetua ex certa scientia contulerit. Quod etiam nos probauimus in nostris *Question. benefical. tom. 1. cap. 106. num. 9.* † Imò & in Gallia possidentes beneficia manualia non posse sine causa illis priuari, ostendi *tom. 1. quest. benef. part. 2. cap. 1. §. 6. num. 13. & sequentibus.* Et quod de Equitibus Melitensibus dictum est, confirmatur per Rotam in *Nolana pensionis coram Sacrao, inserta apud Marches. tom. 1. de commiss. fol. 621. decis. 25. & in recent. part. 2. decis. 656. n. 7.* † Vbi tamen dicitur, quod sufficit quod Pontifici narratum fuerit, impetrantem pensionem esse Militem S. Ioannis Melitensis absque alia dispensatione; quia ex tali Narratiua oritur tacita dispensatio; ex Gamb. de *Legat. lib. 6. n. 259.* † Sed si pensio super aliquo Prioratu huius Ordinis fuerit imposita, illius possessor non tenetur ad solutionem pensionis pro primo anno, cum illo durante fructus nec percipiat: Crescent. *decis. 3. de solus.*

CAP V T LXX.

ARGVMENTVM.

CONTINVATUR hoc Capite materia pensionum, quæ professis sine speciali Pontificis dispensatione non conceduntur, & agitur de tacita Professione in Gallia; de Religioso suum beneficium sub pensione resignante: de renunciatione beneficij, vel pensione facta durante Nouitiatu, non obseruatis Concilij solemnitatibus: de Nouitio resignante beneficium vel pensionem, sub cuius titulo fuerat ad factos Ordines assumptus.

SVMMARIVM.

- 1 In Gallia tacite professiones non admittuntur, sed illarum probatio fieri debet per scripturam.
- 2 Religiosus beneficium ex Apostolica dispensatione obtinens, non indiget noua dispensatione, si

illud sub pensionis reservatione resignare velit.

3 Dispositio Concilij prohibens renunciations Nouitiorum, nisi fiant intra duos menses ante professionem, locum etiam habet in renunciatione beneficij, vel extinctione pensionis, ex reuocatori sententia.

A. Bene